

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 156/2012-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. mája 2012 predbežne prerokoval sťažnosti obchodných spoločností A., s. r. o., S., a obchodnej spoločnosti V., s. r. o., S., a sťažnosť M. V., S., zastúpených advokátkou JUDr. M. G., K., vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutiami Daňového úradu Trebišov č. 740/230/132-30896/11/Bab z 11. októbra 2011, č. 740/230/132-30907/11/Bab z 11. októbra 2011, č. 740/230/639-30937/11/Koš z 11. októbra 2011, č. 740/230/268-30281/11/Bér z 5. októbra 2011 a č. 740/230/268-30279/11/Bér z 5. októbra 2011 a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, a rozhodnutiami Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky č. 1040503/1/29744/2012 zo 17. februára 2012, č. 1040503/1/PD-62/2012 zo 17. februára 2012, č. 1040503/PD-38/2012 zo 16. februára 2012, č. 1040503/PD-64/2012 z 26. januára 2012 a č. 1040503/PD-63/2012 z 26. januára 2012 a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti vedené pod sp. zn. Rvp 4787/2012, sp. zn. Rvp 4788/2012, sp. zn. Rvp 4789/2012, sp. zn. Rvp 4790/2012 a sp. zn. Rvp 4791/2012 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. II. ÚS 156/2012 (Rvp 4787/2012).

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti A. s. r. o. a sťažnosť obchodnej spoločnosti V., s. r. o. a dve sťažnosti M. V. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 7. mája 2012 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti A., s. r. o., S. (ďalej len „sťažovateľka v 1. rade“), pôvodne vedené pod sp. zn. Rvp 4787/2012 a sp. zn. Rvp 4788/2012 vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Daňového úradu Trebišov (ďalej len „daňový úrad“ alebo „správca dane“) a jeho rozhodnutiami č. 740/230/132-30896/11/Bab z 11. októbra 2011 a č. 740/230/132-30907/11/Bab z 11. októbra 2011 a postupom Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky (ďalej len „finančné riaditeľstvo“) a jeho rozhodnutiami č. 1040503/1/29744/2012 zo 17. februára 2012 a č. 1040503/1/PD-62/2012 zo 17. februára 2012.

Z obsahu sťažností a ich príloh vyplynulo, že sťažovateľke v 1. rade bola rozhodnutím správcu dane č. 740/230/132-30896/11/Bab z 11. októbra 2011 uložená pokuta v sume 33 190 € a rozhodnutím správcu dane č. 740/230/132-30907/11/Bab z 11. októbra 2011 pokuta v sume 30 086,50 € za nesplnenie povinnosti nepeňažnej povahy v zmysle § 35 ods. 15 zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov

a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o správe daní a poplatkov“). Uloženie pokút správca dane odôvodnil nepredložením dokladov požadovaných k výkonu kontroly na zistenie oprávnenosti nároku na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty, na predloženie ktorých bola sťažovateľka v 1. rade opakovane vyzývaná. Výšku uložených pokút správca dane odôvodnil marením kontroly, znemožnením jej vykonania v zákonnej lehote, ako aj dĺžkou porušovania povinností.

Proti rozhodnutiam správcu dane o uložení pokút podala sťažovateľka v 1. rade v zákonnej lehote odvolanie. Finančné riaditeľstvo rozhodnutiami č. 1040503/1/29744/2012 zo 17. februára 2012 a č. 1040503/1/PD-62/2012 zo 17. februára 2012 označené rozhodnutia správcu dane potvrdilo.

2. Ústavnému súdu bola 7. mája 2012 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti V., s. r. o., S. (ďalej len „sťažovateľka v 2. rade“), pôvodne vedená pod sp. zn. Rvp 4789/2012, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a rozhodnutím daňového úradu č. 740/230/639-30937/11/Koš z 11. októbra 2011 a postupom a rozhodnutím finančného riaditeľstva č. 1040503/PD-38/2012 zo 16. februára 2012.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že rozhodnutím správcu dane č. 740/230/639-30937/11/Koš z 11. októbra 2011 bola sťažovateľke v 2. rade uložená pokuta v sume 11 804,70 € za nesplnenie povinnosti nepeňažnej povahy v zmysle § 35 ods. 15 zákona o správe daní a poplatkov. Uloženie pokuty správca dane odôvodnil nepredložením dokladov požadovaných k výkonu kontroly na zistenie oprávnenosti nároku na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty, na predloženie ktorých bola sťažovateľka v 2. rade opakovane vyzývaná. Výšku uloženej pokuty správca dane odôvodnil marením kontroly, znemožnením jej vykonania v zákonnej lehote, ako aj dĺžkou porušovania povinností.

Proti rozhodnutiu správcu dane o uložení pokuty podala sťažovateľka v 2. rade v zákonnej lehote odvolanie. Finančné riaditeľstvo rozhodnutím č. 1040503/PD-38/2012 zo 16. februára 2012 rozhodnutie správcu dane o uložení pokuty potvrdilo.

3. Ústavnému súdu boli 7. mája 2012 doručené aj sťažnosti M. V. (ďalej len „sťažovateľ“; spolu aj „sťažovatelia“), pôvodne vedené pod sp. zn. Rvp 4790/2012 a sp. zn. Rvp 4791/2012 vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom daňového úradu a jeho rozhodnutiami č. 740/230/268-30281/11/Bér z 5. októbra 2011 a č. 740/230/268-30279/11/Bér z 5. októbra 2011 a postupom finančného riaditeľstva a jeho rozhodnutiami č. 1040503/PD-64/2012 z 26. januára 2012 a č. 1040503/PD-63/2012 z 26. januára 2012.

Z obsahu sťažností a ich príloh vyplynulo, že rozhodnutiami správcu dane č. 740/230/268-30281/11/Bér z 5. októbra 2011 a č. 740/230/268-30279/11/Bér z 5. októbra 2011 boli sťažovateľovi uložené pokuty v sume 20 000 € za nesplnenie povinnosti nepeňažnej povahy v zmysle § 35 ods. 15 zákona o správe daní a poplatkov. Uloženie pokút správca dane odôvodnil nepredložením dokladov požadovaných k výkonu kontroly na zistenie oprávnenosti nároku na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty, na predloženie ktorých bol sťažovateľ opakovane vyzývaný. Výšku uložených pokút správca dane odôvodnil marením kontroly, znemožnením jej vykonania v zákonnej lehote, ako aj dĺžkou porušovania povinností.

Proti rozhodnutiam správcu dane o uložení pokút podal sťažovateľ v zákonnej lehote odvolanie. Finančné riaditeľstvo rozhodnutiami č. 1040503/PD-64/2012 z 26. januára 2012 a č. 1040503/PD-63/2012 z 26. januára 2012 označené rozhodnutia správcu dane potvrdilo.

Sťažovatelia v podaných sťažnostiach namietajú nezákonnosť napadnutých rozhodnutí daňového úradu a finančného riaditeľstva, ako aj nezákonnosť postupu, ktorý predchádzal ich vydaniu.

V odôvodnení sťažností sťažovatelia bližšie uviedli:

„Vzhľadom na to, že porušovateľ pri rozhodovaní o odvolaní nepostupoval v súlade s... ustanoveniami zákona č. 511/1992 Zb. O správe daní a poplatkov a skutočnosti, ktoré uviedol v odvolaní nie sú dostatočnou reakciou na uplatnenie námietok zo strany sťažovateľa, považuje sťažovateľ napadnuté rozhodnutie porušovateľa za neodôvodnené a tým aj za nepreskúmateľné. ...

Dôvodom na uloženie pokuty podľa správca dane a porušovateľa bolo nepredloženie dokladov požadovaných k výkonu daňovej kontroly vykonávanej u sťažovateľa, na ktorých predloženie bol vyzvaný... Správca dane ako aj porušovateľ... v rámci výkonu daňovej kontroly u sťažovateľa zrejme pozabudli... že doklady sťažovateľa ako daňového subjektu vrátane dokladov požadovaných k výkonu daňovej kontroly, rovnako ako aj doklady iných spoločností, u ktorých bol p. M. V. v tom čase štatutárnym orgánom, boli zadržané orgánmi činnými v trestnom konaní v rámci vykonávaných domových prehliadok a to dňa 1.3.2011 a 2.3.2011. Z toho vyplýva, že sťažovateľ týmito dokladmi... nedisponoval už v čase zaslania prvej výzvy na predloženie a zapožičanie dokladov. ...

Doklady sťažovateľa do dnešného dňa neboli tomuto vrátené a tomuto nie je ani známe, kedy mu ich orgány činné v trestnom konaní vrátia. ...

Sťažovateľ si zároveň dovoľuje uviesť, že skutočnosť, že jeho účtovné a iné doklady boli zadržané bola od počiatku správcovi dane ako aj porušovateľovi riadne známa, pričom mali k dispozícii aj informácie o tom, kde sa tieto doklady nachádzajú a dokonca aj o tom, že správcovi dane budú v prípade potreby predmetné doklady predložené k nahliadnutiu priamo orgánmi činnými v trestnom konaní. ...

Na základe uvedeného má sťažovateľ jednoznačne za to, že mu nemôže byť žiadnym spôsobom na ujmu... skutočnosť, že jeho doklady boli zadržané orgánmi činnými v trestnom konaní ako ani to, že iný štátny orgán, v tomto prípade orgán činný v trestnom konaní postupoval v rozpore so zákonom.

Sťažovateľ má rovnako za to, že správca dane pri ukladaní pokuty za nepredloženie dokladov postupoval nezákonne aj pri určovaní výšky pokuty. ...

Správca dane ani porušovateľ sa... pri ukladaní pokuty sťažovateľovi a určovaní jej výšky žiadnym spôsobom nezaoberali... tým, že doklady sťažovateľa vrátane dokladov požadovaných správcovi dane pre riadny výkon daňovej kontroly boli zadržané orgánmi činnými v trestnom konaní a bývalý konateľ sťažovateľa p. M. V. sa nachádzal vo väzbe...

Sťažovateľ má teda v konečnom dôsledku za to, že pri ukladaní pokuty a určovaní jej výšky správca dane nerešpektoval ust. § 35 ods. 16 zákona č. 511/1992 Zb. ako ani ust. § 2 ods. 3 zákona č. 511/1992 Zb., keďže riadne neprihliadal na všetky skutočnosti, ktoré v konaní vyšli najavo, ale iba na skutočnosti svedčiacie v neprospech sťažovateľa, čo malo za následok použitie správnej úvahy spôsobom vybočujúcim z medzí a hľadísk ustanovených v zákone a vyústilo do uloženia pokuty vo takej výške, že túto možno klasifikovať jedine ako pokutu likvidačného charakteru...“

Vzhľadom na uvedené sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd po prijatí ich sťažností na ďalšie konanie rozhodol nálezom o porušení ich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a napadnutými rozhodnutiami daňového úradu a postupom a napadnutými rozhodnutiami finančného riaditeľstva, aby napadnuté rozhodnutia zrušil a vrátil na ďalšie konanie a aby priznal sťažovateľom primerané finančné zadosťučinenie v sume po 5 000 € a úhradu trov právneho zastúpenia.

V súlade s § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažovatelia zároveň navrhli, aby ústavný súd rozhodol o dočasnom odklade vykonateľnosti napadnutých rozhodnutí daňového úradu až do právoplatného rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej, pretože vymáhaním pokút v značnej výške uložených nezákonným rozhodnutím hrozí sťažovateľom závažná ujma a tento odklad nie je v rozpore s verejným záujmom.

II.

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa u neho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 4787/2012, sp. zn. Rvp 4788/2012, sp. zn. Rvp 4789/2012, sp. zn. Rvp 4790/2012 a sp. zn. 4791/2012 a z neho vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť, ako aj na totožnosť správnych orgánov (daňového úradu a finančného riaditeľstva), proti ktorým tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd uplatniac citované právne normy o spojení týchto sťažností na spoločné konanie, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým

zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Na rozhodnutie o podanej sťažnosti nie je daná právomoc ústavného súdu.

Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich.

Sťažovatelia vo svojich sťažnostiach uvádzajú, že *„vzhľadom k skutočnosti, že prípadným zastavením konania o žalobe na preskúmanie napadnutých rozhodnutí všeobecným súdom... by došlo k zmeškaniu lehoty na podanie ústavnej sťažnosti, podáva sťažovateľ z dôvodu, aby nedošlo k situácii, v ktorej by nemal možnosť domáhať sa ochrany svojich práv na žiadnom orgáne/súde súbežne so žalobou na preskúmanie zákonnosti rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy aj túto ústavnú sťažnosť“*. V súčinnosti s Krajským súdom v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) ústavný súd zistil, že správnymi žalobami doručenými krajskému súdu 7. mája 2012 sa sťažovatelia domáhajú preskúmania zákonnosti označených rozhodnutí finančného riaditeľstva a daňového úradu, pričom v čase predbežného prerokovania sťažností ústavným súdom krajský súd o žalobách sťažovateľiek meritórne nerozhodol.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti možno uzavrieť, že v súčasnom štádiu právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľov má krajský súd v rámci správneho súdnictva. Tým je zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu.

Ústavné súdnictvo a právomoc ústavného súdu sú vybudované predovšetkým na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, v ktorých protiústavnosť nemožno

napraviť iným spôsobom, teda predovšetkým procesnými prostriedkami vyplývajúcimi z príslušných procesných noriem (Občiansky súdny poriadok). Ide o jeden zo základných princípov, ktoré ovládajú konanie pred ústavným súdom, a to o princíp subsidiarity. Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj s princípom minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. mája 2012